

**CRNOGORSKA KOMERCIJALNA
BANKA A.D., PODGORICA**

**Finansijski iskazi
31. decembar 2012. godine
i izvještaj nezavisnog revizora**

CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D., PODGORICA

SADRŽAJ	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 – 37

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionarima Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Banka“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2012. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine, su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionaru
Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica (nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomene 24. i 33. uz finansijske iskaze u kojima je objelodanjeno da je Banka dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim limitima shodno Zakonu o bankama. Na dan 31. decembra 2012. godine određeni pokazatelji nisu bili usklađeni sa propisanim limitima. U toku je usaglašavanje pristupa za otklanjanje navedene neusaglašenosti sa Centralnom bankom Crne Gore, kao i donošenje relevantnih formalnih odluka.

Naše mišljenje nije modificirano po gore navedenom pitanju.

Deloitte d.o.o.
Podgorica
11. mart 2013. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062, izdata 10. marta 2011. godine)

CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA A.D., PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2012. godine
(U hiljadama EUR)

	Napomene	2012.	2011.
Prihodi od kamata	3.1, 4a	40,336	38,679
Rashodi kamata	3.1, 4b	<u>(19,746)</u>	<u>(22,581)</u>
Neto prihodi od kamata		20,590	16,098
Troškovi za gubitke, neto	3.6, 5a	<u>(37,011)</u>	<u>(47,371)</u>
Neto rashodi		(16,421)	(31,273)
Prihodi od naknada	3.1, 6a	14,204	14,992
Rashodi naknada	3.1, 6b	<u>(5,612)</u>	<u>(5,355)</u>
Neto prihodi od naknada		8,592	9,637
NETO RASHODI KAMATA I NAKNADA		(7,829)	(21,636)
Ostali prihodi, neto	7	3,374	2,575
Opšti troškovi	8	<u>(24,398)</u>	<u>(22,151)</u>
NETO RASHODI PRIJE VANREDNIH STAVKI		<u>(28,853)</u>	<u>(41,212)</u>
Vanredni prihodi	9	10,256	22,730
Vanredni rashodi		<u>(360)</u>	<u>(561)</u>
		9,896	22,169
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(18,957)	(19,043)
Odloženi poreski rashod, neto	3.3, 10	<u>(23)</u>	-
NETO GUBITAK		<u>(18,980)</u>	<u>(19,043)</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane Odbora direktora Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica.

Potpisano u ime Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica:

Szabolcs Horvath
Glavni izvršni direktor

Attila Kozsik
Zamjenik glavnog izvršnog direktora

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2012. godine
(U hiljadama EUR)

	Napomena	2012.	2011.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod depozitnih institucija	3.4, 11	313,318	304,919
Kreditni i poslovi lizinga	3.5, 12	298,358	339,753
Minus: Rezerve za kreditne gubitke	3.6, 12	(22,695)	(27,504)
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti	3.8, 13	19,352	17,242
Faktoring i forfeting	14	18,247	21,825
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	3.9, 15	12,640	13,943
Stečena aktiva	3.11	-	42
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	3.7, 16	1,331	1,191
Ostala aktiva	17	28,560	29,296
Minus: Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu	17	(22,792)	(14,999)
Ukupno aktiva		646,319	685,708
PASIVA			
Depoziti	18	542,428	553,195
Obaveze po osnovu kastodi poslova		1,931	755
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	19	24,069	35,957
Obaveze prema Vladi	20	10,328	13,346
Ostale obaveze	21	18,143	15,334
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima	3.6, 22	2,323	1,036
Subordinisani dug	23	7,000	27,000
Ukupne obaveze		606,222	646,623
KAPITAL			
Akcijski kapital	24	126,876	106,876
Ostale rezerve		913	921
Akumulirani gubitak		(87,692)	(68,712)
Ukupno kapital		40,097	39,085
Ukupno pasiva		646,319	685,708
VANBILANSNA EVIDENCIJA	25	4,114,232	3,750,241

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2012. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Ostale rezerve</u>	<u>Akumulirani gubitak</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 1. januara 2011. godine	96,876	920	(49,669)	48,127
Emisija akcija	10,000	-	-	10,000
Povećanje fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	1	-	1
Gubitak tekuće godine	-	-	(19,043)	(19,043)
Stanje na dan 31. decembra 2011. godine	<u>106,876</u>	<u>921</u>	<u>(68,712)</u>	<u>39,085</u>
Emisija akcija	20,000	-	-	20,000
Smanjenje fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	(8)	-	(8)
Gubitak tekuće godine	-	-	(18,980)	(18,980)
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	<u>126,876</u>	<u>913</u>	<u>(87,692)</u>	<u>40,097</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2012. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomena</u>	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Primljene kamate i naknade		40,336	38,394
Ostali prilivi		2,005	2,443
Plaćene kamate i naknade		(24,879)	(27,619)
Plaćanja zaposlenima i dobavljačima		<u>(20,943)</u>	<u>(18,560)</u>
<i>Neto odliv gotovine prije promjena poslovne aktive i pasive</i>		<u>(3,481)</u>	<u>(5,342)</u>
Promjena poslovne aktive i obaveza			
Smanjenje plasmana komitentima, neto		41,395	74,955
Smanjenje/(Povećanje) ostale aktive		2,955	(1,248)
(Povećanje)/Smanjenje hartija od vrijednosti		(1,003)	649
Smanjenje depozita komitenata		<u>(10,767)</u>	<u>(13,555)</u>
<i>Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>		<u>29,099</u>	<u>55,459</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
Nabavka opreme i nematerijalnih ulaganja		(1,129)	(1,810)
Povećanje dugoročno oročenih depozita		(30,000)	(140,000)
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica		<u>232</u>	<u>-</u>
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		<u>(30,897)</u>	<u>(141,810)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Odlivi po osnovu kredita i pozajmica		(14,906)	(10,624)
Prilivi po osnovu povećanja kapitala		<u>-</u>	<u>10,000</u>
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>		<u>(14,906)</u>	<u>(624)</u>
Efekat kursnih razlika		(50)	10
Neto smanjenje u gotovini i gotovinskim ekvivalentima		(16,754)	(86,965)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine		<u>125,694</u>	<u>212,659</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	3.4, 27	<u><u>108,940</u></u>	<u><u>125,694</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica (u daljem tekstu: "Banka") je osnovana kao nezavisna banka i registrovana je kod Privrednog suda u Podgorici 15. januara 1997. godine.

OTP Bank Plc., Budimpešta ima 100% učešća u kapitalu Banke.

Banka je registrovana kao akcionarsko društvo. Registarski broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001633/019.

Banka je od Centralne banke Crne Gore, Rješenjem broj 0101-72/1-2002 od 18. februara 2002. godine, dobila odobrenje za rad.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 51 (Rješenje broj 02/3-47/2-01 od 12. jula 2001. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Sjedište Banke je u Podgorici, Ulica Moskovska bb.

Na dan 31. decembra 2012. godine, Banku čine centrala u Podgorici, 11 filijala, 11 ekspozitura i 7 šaltera na teritoriji Crne Gore.

Na dan 31. decembra 2012. godine Banka ima 437 zaposlenih radnika (31. decembra 2011. godine: 468 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG” br. 69/2005, 80/2008 i 32/2011), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") u Crnoj Gori „Sl. list CG” br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Odlukom o iskazima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o bankama i direktivom Evropske unije 86/635/EEC od 8. decembra 1986. godine koja se odnosi na godišnje račune banaka i ostalih finansijskih institucija, koji preuzima zakonom definisane finansijske iskaze, koji u pojedinim dijelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 „Prikazivanje finansijskih iskaza“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza (nastavak)**

Računovodstvene politike koje su primjenjivane u sastavljanju ovih finansijskih iskaza se razlikuju od zahtjeva MSFI primjenljivih na dan 31. decembra 2012. godine u dijelu obračuna ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje” i u dijelu objelodanjivanja finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MSFI 7 – „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“. Banka obračunava iznos ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata u skladu sa relevantnim propisima Centralne banke Crne Gore (napomena 3.6.). Pored toga, Banka suspenduje obračun kamate na kredite klasifikovane u kategorije C, D i E („nekvalitetna aktiva“ u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, „Sl. list RCG” br. 60/08 i 41/09), pri čemu je Odlukom takođe predviđeno da se rizična aktiva klasifikovana u kategoriju E otpiše iz bilansne aktive i evidentira u vanbilansnoj evidenciji kao “otpisani krediti”. Navedena računovodstvena politika može usloviti značajne razlike u odnosu na vrednovanje ispravki vrijednosti i rezervisanja za procijenjenu nenaplativost finansijskih instrumenata na osnovu diskontovanja očekivanih budućih gotovinskih tokova primjenom originalne efektivne kamatne stope u trenutku odobravanja, u skladu sa zahtjevima MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje”.

Pored toga, priloženi finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Odlukom o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o bankama, koji preuzima zakonom definisan potpun skup finansijskih iskaza koji odstupa od onog definisanog u MRS 1 – „Prikazivanje finansijskih iskaza”.

Zbog potencijalno materijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih iskaza Banke, priloženi finansijski iskazi se ne mogu tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore. Navedene računovodstvene politike su konzistentno primijenjene za sve prezentovane izvještajne periode.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza i najvećim dijelom se odnose na: procjene iznosa rezervisanja po kreditima i kamatama, rezervisanja za depozite kod drugih banaka, rezervisanja za trajne uloge i vanbilansne stavke. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada**

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa koji su definisani ugovorom između Banke i klijenta.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se na bazi obračuna metodom efektivne kamatne stope perioda u kome su ostvareni, a unaprijed obračunate kamate razgraničavaju se na period trajanja ugovorne obaveze.

Prihodi od kamata obračunati su na plasmane komitentima, depozite kod drugih finansijskih institucija, a rashodi od kamata obračunati su na finansijske obaveze po depozitima i pozajmicama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada (nastavak)**

Prihodi obračunatih kamata tekućeg perioda po osnovu nekvalitetnih plasmana (C1, C2, C3, C4, D i E) koji kasne u otplati preko 90 dana imaju tretman suspendovane kamate, te ne ulaze u prihod tekućeg perioda. Potraživanja za suspendovanu kamatu Banka vodi u vanbilansnoj evidenciji do konačne naplate, a naplata istih se tretira kao vanredni prihod.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Prihodi od naknade za odobravanje kredita se knjiže kao odloženi prihodi, a priznaju se u prihode perioda u srazmjeri sa proteklom vremenom korišćenja kredita.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan iskaza o finansijskoj poziciji, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija iskaza o finansijskoj poziciji iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Porezi i doprinosi**Porez na dobit*****Tekući porez na dobit***

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Sl. list CG” br. 65/2001, 80/2004, 40/2008, 86/2009 i 14/2012). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda).

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 50%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o finansijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o finansijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju gotovina i sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka. Ekvivalenti gotovine iskazani u iskazu o finansijskoj poziciji obuhvataju kratkoročna ulaganja sa rokom dospjeća do 90 dana.

3.5. Krediti

Kreditni odobreni od strane Banke evidentiraju se u poslovnim knjigama u momentu prenosa sredstava korisniku kredita.

Kreditni su iskazani u iskazu o finansijskoj poziciji u visini odobrenog plasmana, umanjenog za otplaćenu glavnicu i ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koju je propisala Centralna banka Crne Gore, koja je objelodanjena u napomeni 3.6.

3.6. Rezervisanja i ispravka vrijednosti nenaplativih potraživanja

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“ br. 60/2008 i 41/2009) i Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom („Sl. list CG“ br. 64/2009, 87/2009, 66/2010, 70/2010 i 2/2012) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku, način obračuna i suspendovanja nenaplaćene kamate i način utvrđivanja minimalnih rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, potraživanja po osnovu lizinga, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni, a još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Na osnovu navedene Odluke, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – sa podkategorijama B1 i B2 u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podkategorijama C1, C2, C3 i C4 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 3% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 15% do 50% na plasmane kategorije C, 75% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore suspenduje se obračunata nenaplaćena kamata i ne vrši dalji obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, izuzev ukoliko je nekvalitetna aktiva obezbjeđena kvalitetnim sredstvima obezbjeđenja i nalazi se u procesu naplate, uz očekivanje da će se povraćaj aktive ostvariti u razumnom vremenskom roku koji u principu nije duži od tri mjeseca. Ukoliko Banka obustavi obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, dužna je da dalji obračun kamate po istom osnovu vodi u vanbilansnim evidencijama i da u postupku klasifikacije, obračunatu kamatu klasifikuje u kategoriju E. Odlukom je takođe predviđeno da se rizična aktiva klasifikovana u kategoriju E otpiše iz bilansne aktive i evidentira u vanbilansnoj evidenciji kao "otpisani krediti".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Rezervisanja i ispravka vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)**

Shodno Odluci, i Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom, rezerva za gubitke po stavkama aktive obračunava se na osnovu knjigovodstvene vrijednosti uz prethodno oduzimanje odbitnih stavki sredstava obezbjeđenja po osnovu:

- neopozivih garancija Vlade Crne Gore, zemalja ili centralnih banaka zemalja OECD-a, banaka sa rejtingom minimalno BBB+, utvrđenom od strane agencije Standard & Poors, odnosno rejtingom koji je ekvivalentan rejtingu BBB+, a koji je utvrdila druga međunarodno priznata agencija, pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka Crne Gore;
- kolateralu u vidu novčanog depozita.

3.7. Hartije od vrijednosti kojima se trguje i ulaganja u kapital drugih pravnih lica

Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja, umanjenom za eventualnu ispravku vrijednosti koja odražava smanjenje vrijednosti usljed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrijednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrijednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Ulaganje u kapital zavisnih društava se iskazuje po istorijskom trošku ulaganja.

3.8. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća predstavljaju hartije od vrijednosti za koje postoji namjera i mogućnost držanja do isteka roka dospeljeća. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća čine državni zapisi. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća se inicijalno evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Na dan iskaza o finansijskoj poziciji hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz umanjenje za rezervisanje za potencijalne gubitke.

3.9. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva su na dan 31. decembra 2012. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost primjenom godišnjih stopa, s ciljem da se poslovni prostor i ostala fiksna aktiva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Procijenjeni korisni vijek trajanja nekretnina i opreme je sljedeći:

Građevinski objekti	50
Računari i prateća oprema	8
Kancelarijski namještaj	4 – 10
Motorna vozila	8
Bankomati	8
Ostala oprema	8

Ulaganja u sredstva po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10. Nematerijalna sredstva**

Stečene licence iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Licence imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, po stopi od 12.50% kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, po stopi od 12.50% kako bi se troškovi softvera raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

3.11. Stečena aktiva

Stečena aktiva predstavlja imovinu koja je postala vlasništvo Banke po osnovu naplate potraživanja za plasmane koji su bili obezbijeđeni navedenom imovinom. Banka evidentira primljena sredstva po vrijednosti neotplaćene glavnice i pripadajućih kamata i drugih naknada u momentu sticanja prava.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva („Sl. list CG“, br. 24/2009, 66/2010 i 58/2011), ukupna ulaganja banke u nepokretnosti i osnovna sredstva ne smiju biti veća od 40% sopstvenih sredstava banke. Izuzetno, banka može imati ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva i iznad nivoa od 40% sopstvenih sredstava, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) iznos ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva koji prelazi 40% sopstvenih sredstava banka tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju ukupnog iznosa sopstvenih sredstava banke;
- 2) nakon umanjenja sopstvenih sredstava banke, izvršenog u skladu sa tačkom 1), nivo sopstvenih sredstava i koeficijent solventosti banke prelaze zakonom propisani minimum.

Ulaganjima u nepokretnosti ne smatra se sticanje nepokretnosti u zamjenu za potraživanja u postupku restrukturiranja duga, u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije nad dužnikom banke, u postupku reorganizacije dužnika u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj, ili u postupku izvršenja radi namirenja potraživanja banke, ukoliko od dana sticanja nepokretnosti nije prošlo više od tri godine.

3.12. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveza. Rezervisanja se razmatraju na datum svakog iskaza o finansijskoj poziciji i prilagođavaju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za namirenje date obaveze, rezervisanje se ukida preko iskaza o ukupnom rezultatu.

Banka ne priznaje rezervisanje po osnovu potencijalnih obaveza dok ne potvrdi da li ima sadašnju obavezu koja može da dovede do odliva resursa koji predstavljaju ekonomske koristi ili ako pouzdana procjena ne može da se napravi, te se u tom slučaju objelodanjuje.

3.13. Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Beneficije zaposlenih (nastavak)**

U skladu sa Kolektivnim ugovorom, Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 6 prosječnih neto zarada zaposlenih u Banci koja važi u mjesecu u kojem se vrši isplata. U finansijskim iskazima Banke na dan 31. decembra 2012. godine, izvršeno je rezervisanje, obračunato od strane nezavisnog ovlašćenog aktuara, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade zaposlenima nakon ispunjenih uslova.

3.14. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nijesu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.15. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni računovodstveni standard 32 – „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje“ predviđa objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske iskaze. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, ili obaveza izmiriti, u transakciji između dobro obaviještenih i voljnih strana, međusobno suočenih. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa poštenom (fer) vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i poštene (fer) vrijednosti.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva, iznosi objelodanjeni u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja. Za iznos identifikovanih procijenjenih rizika da knjigovodstvena vrijednost neće biti realizovana, vrši se ispravka vrijednosti na osnovu odluke rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine

4. PRIHODI I RASHODI KAMATA

a) Prihodi od kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Depoziti kod:		
- inostranih banaka	12,274	6,261
- Centralne banke	97	142
	<u>12,371</u>	<u>6,403</u>
Kreditni:		
- državnim organizacijama	305	223
- preduzećima	12,610	16,176
- fizičkim licima	14,270	15,494
	<u>27,185</u>	<u>31,893</u>
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti	780	383
	<u>40,336</u>	<u>38,679</u>

b) Rashodi kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Depoziti:		
- finansijskih institucija	847	1,051
- državnih organizacija	282	108
- preduzeća	3,239	3,726
- fizičkih lica	13,194	14,189
	<u>17,562</u>	<u>19,074</u>
Obaveze po kreditima i ostalim pozajmicama:		
- finansijskih institucija	2,150	3,131
- državnih organizacija	34	376
	<u>2,184</u>	<u>3,507</u>
	<u>19,746</u>	<u>22,581</u>

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE, neto

a) Knjiženja (u korist prihoda)/na teret rashoda, neto

Rezervisanja/(ukidanje rezervisanja) za:

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Kreditne gubitke (kreditni i potraživanja za protestovane garancije i akreditivne i provizije po odobrenim garancijama u okviru ostale aktive)	23,039	19,354
Gubitke po vabilansnim stavkama	(158)	(1,000)
Gubitke od kamatnih potraživanja	1,273	1,163
Kreditne gubitke po osnovu prodatih potraživanja	-	15,659
Forfeting	1,604	1,388
Beneficije zaposlenih	43	(25)
Rezervisanja po osnovu obračunatih, neplaćenih naknada	396	3,498
Rezervisanja po osnovu sudskih postupaka	49	4,008
Ostala rezervisanja po osnovu ostale aktive	<u>10,765</u>	<u>3,326</u>
	<u>37,011</u>	<u>47,371</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE, neto (nastavak)

a) Knjiženja (u korist prihoda)/na teret rashoda, neto (nastavak)

Banka je u martu 2011. godine prodala potraživanja u iznosu od EUR 47,366 hiljada, matičnoj banci (OTP bank Plc, Budapest), za transfernu cijenu od EUR 39,518 hiljada. Ugovorom o preuzimanju potraživanja ugovoreno je da je, u slučaju naplate potraživanja od strane matične banke putem prodaje kolaterala, Banka odgovorna za razliku u cijeni, ukoliko naplaćena vrijednost bude značajno niža od poslednje procijenjene vrijednosti kolaterala prije prodaje potraživanja. Banka ne očekuje da može imati potencijalne rizike u slučaju naplate prodatih potraživanja putem prodaje kolaterala od strane OTP banke Budimpešta, odnosno značajne razlike u naplaćenju cijeni i procijenjenoj vrijednosti kolaterala pre prodaje. U skladu sa MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“ potencijalna razlika u cijeni između prodajne vrijednosti prodatog sredstva obezbjeđenja (kolaterala) i poslednje procijenjene vrijednosti kolaterala prije prodaje, predstavlja potencijalnu obavezu (tj. moguću obavezu) koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Banke. Shodno tome, rezervisanje se ne priznaje. Pored toga, iznos potencijalnih obaveza se ne može mjeriti sa dovoljnom pouzdanošću i shodno tome, u ovim finansijskim iskazima procjena finansijskog efekata potencijalnih obaveza, pokazatelji neizvjesnosti u vezi sa iznosom ili vremenom bilo kog odliva i mogućnost bilo kakve nadoknade nisu objelodanjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE, neto (nastavak)

b) Promjene na računima ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

	Kreditni (napomena 12)	Protestovane garancije (napomena 17)	Kamate (napomena 17)	Forfeting (Napomena 17)	Ostala aktiva (napomena 17)	Rezervisanja za beneficije zaposlenih (napomena 21)	Vanbilansna evidencija (napomena 22)	Operativni rizik (napomena 22)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	27,504	2,601	87	1,388	10,923	1,037	1,036	-	44,576
Ispravke vrijednosti i rezervisanja u toku godine	22,600	439	1,273	1,604	11,210	43	-	-	37,169
Ukidanje ispravke vrijednosti i rezervisanja	-	-	-	-	-	-	(158)	-	(158)
Otpisi ispravke vrijednosti	(27,409)	(2,885)	(1,255)	-	(1,129)	-	-	-	(32,678)
Prenosi	-	-	-	-	(1,445)	-	-	1,445	-
Ostalo	-	-	(16)	(3)	-	51	-	-	32
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	22,695	155	89	2,989	19,559	1,131	878	1,445	48,941

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

a) Prihodi od naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Naknade po osnovu poslova sa kreditima	1,037	1,276
Naknade po vanbilansnim poslovima	456	617
Naknade za usluge platnog prometa	9,660	8,312
Naknade po poslovima sa kreditnim karticama	1,702	3,098
Ostale naknade i provizije	1,349	1,689
	<u>14,204</u>	<u>14,992</u>

b) Rashodi naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Naknade Centralnoj banci	183	233
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	565	683
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa	270	289
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	2,088	1,936
Naknade po osnovu primljenih kredita	159	266
Naknade za izradu master kartica	2,069	1,856
Ostale naknade i provizije	278	92
	<u>5,612</u>	<u>5,355</u>

7. OSTALI PRIHODI, neto

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Neto dobiti po osnovu nerealizovanih kursnih razlika	675	555
Dobici po osnovu trgovine hartijama od vrijednosti	328	92
Prihod po osnovu vrednovanja hartija od vrijednosti	312	-
Prihodi po osnovu kastodi poslova	64	-
Prihodi po osnovu forfetinga	1,577	1,805
Ostali prihodi	418	123
	<u>3,374</u>	<u>2,575</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine

8. OPŠTI TROŠKOVI

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Neto zarade	11,823	10,316
Porezi i doprinosi na zarade	1,463	1,403
Troškovi bonusa	1,230	1,112
Troškovi jubilarnih nagrada i otpremnina	3	8
Naknade članovima Odbora direktora	52	46
Troškovi službenih putovanja	87	78
Troškovi zakupa	1,159	1,116
Troškovi održavanja imovine	1,072	1,098
Troškovi amortizacije:		
- nekretnina, postrojenja i opreme	1,908	1,637
- nematerijalnih ulaganja	1,056	938
Troškovi osiguranja	137	74
Troškovi poreza	345	25
Troškovi sponzorstva i donatorstva	54	52
Troškovi reklame	512	510
Troškovi električne energije i goriva	209	241
Troškovi reprezentacije	27	15
Troškovi prevoza novca	881	1,051
Usluge telekomunikacija i poštarine	765	875
Kancelarijski materijal	231	247
Troškovi nabavke platnih kartica	60	56
Stručne usluge	750	641
Ostali troškovi	574	612
	<u>24,398</u>	<u>22,151</u>

9. VANREDNI PRIHODI

Vanredni prihodi u iznosu od EUR 10,256 hiljada, najvećim dijelom od EUR 10,223 hiljade (2011. godina; EUR 22,693 hiljade) odnose se na naplaćene kredite, kamate, provizije i druga potraživanja, koja su prethodno bila otpisana i prenijeta u vanbilansu evidenciju.

10. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

Porez na dobit u iznosu od EUR 23 u cjelini se odnosi na odloženi poreski rashod po osnovu oporezivih privremenih razlika u poreskoj osnovi i knjigovodstvenim vrijednostima nekretnina, postrojenja i opreme.

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2012.	2011.
Gubitak prije oporezivanja	(18,957)	(19,043)
Porez po stopi od 9%	(1,706)	(1,714)
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju za poreske svrhe	31	-
Nepriзнati poreski gubici iz tekuće godine	1,623	1,336
Ostalo	75	378
	<u>23</u>	<u>-</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
10. POREZ NA DOBIT (nastavak)
c) Odložene poreske obaveze

Na dan 31. decembra 2012. godine, odložene poreske obaveze u iznosu od EUR 413 hiljada (31. decembra 2011. godine: EUR 390 hiljada), odnose se na oporezive privremene razlike u poreskoj osnovi i knjigovodstvenim vrijednostima nekretnina, postrojenja i opreme.

d) Neiskorišćeni poreski gubici koji se mogu prenositi u narednom periodu:

<u>Godina nastanka</u>	<u>Godina isteka</u>	<u>U hiljadama EUR</u>
2009	2014	11,834
2010	2015	46,014
2011	2016	19,102
2012	2017	18,034
		94,984

Na dan 31. decembra 2012. godine, Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu prenijetih poreskih gubitaka usljed neizvjesnosti da će budući oporezivi dobiti, na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti, biti raspoloživi.

11. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	<u>31. decembar 2012.</u>	<u>U hiljadama EUR</u> <u>31. decembar 2011.</u>
Gotovina u blagajni u EUR	20,406	15,403
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	787	2,462
Žiro račun	28,605	12,800
Korespodentni računi kod inostranih banaka	9,985	9,740
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	33,721	39,528
Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	218,935	224,017
Primljeni čekovi	879	888
Ostalo	-	81
	313,318	304,919

Obavezna rezerva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine predstavlja minimum izdvojenih depozita u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore na koju se odnosi „Odluka o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” br. 35/2011 i 22/2012). U skladu sa navedenim, banke obračunavaju obaveznu rezervu na depozite po vidjenju i oročene depozite.

Obaveznu rezervu banke obračunavaju primjenom stope od:

- 9.5% - na dio osnovice koju čine depoziti po vidjenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana;
- 8.5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa od 9.5%.

Banka može do 25% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

11. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Obračunatu obaveznu rezervu banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. Na 25% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka obračunava kamatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, a plaća do osmog u mjesecu za prethodni mjesec. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

Izuzetno, do 31. decembra 2013. godine:

- banka može do 35% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora;
- na 15% sredstava izdvojene obavezne rezerve Centralna banka plaća banci mjesečno naknadu obračunatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec.

Banka može za održavanje dnevne likvidnosti da koristi do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve. Na korišćeni iznos obavezne rezerve koji vrati istog dana, banka ne plaća naknadu. Banka je dužna da na iznos sredstava obavezne rezerve koji ne vrati istog dana, plaća mjesečno naknadu po stopi utvrđenoj posebnim propisom Centralne banke.

Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu na dan 31. decembra 2012. godine u iznosu EUR 218,814 hiljada, najvećim dijelom se odnose na depozite oročene kod OTP Bank Plc u iznosu EUR 215,655 hiljada, na period od 7 dana do 549 dana, po kamatnoj stopi od 0.14% do 6.24% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine

12. KREDITI I POSLOVI LIZINGA

	31. decembar 2012.	U hiljadama EUR 31. decembar 2011.
Dospjeli krediti		
- Fondovi	7	8
- Opštine	10	2
- Privredna društva u većinskom državnom vlasništvu	75	129
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	3,610	3,962
- Preduzetnici	3	12
- Finansijske institucije	9	10
- Neprofitne organizacije	9	3
- Fizička lica	1,015	1,413
- Kreditne kartice	482	650
	<u>5,220</u>	<u>6,189</u>
Kratkoročni krediti		
- Vlada CG	-	15
- Vladine agencije	67	64
- Fondovi	2,845	9,849
- Opštine	631	517
- Privredna društva u većinskom državnom vlasništvu	5,766	2,819
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	36,106	35,767
- Preduzetnici	47	74
- Finansijske institucije	232	349
- Neprofitne organizacije	211	69
- Fizička lica	28,910	31,122
- Kreditne kartice	5,433	6,878
- Ostali	-	2,000
	<u>80,248</u>	<u>89,523</u>
Dugoročni krediti		
- Vladine agencije	709	777
- Fondovi	44	105
- Opštine	1,587	1,044
- Privredna društva u većinskom državnom vlasništvu	4,942	8,716
- Privredna društva u privatnom vlasništvu	74,581	92,662
- Preduzetnici	83	58
- Finansijske institucije	660	1,040
- Neprofitne organizacije	11,657	11,856
- Fizička lica	117,456	126,963
- Kreditne kartice	1,171	820
	<u>212,890</u>	<u>244,041</u>
Ukupno krediti	298,358	339,753
Minus: Rezerve za kreditne gubitke	(22,695)	(27,504)
Neto krediti	<u>275,663</u>	<u>312,249</u>

Na dan 31. decembra 2012. godine, Banka je imala EUR 27,158 hiljada restrukturiranih kredita kojima je produžen rok otplate, EUR 5,097 hiljada restrukturiranih kredita kod kojih je izvršeno smanjenje kamatne stope i EUR 56,014 hiljada restrukturiranih kredita kod kojih su izvršene pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

12. KREDITI I POSLOVI LIZINGA (nastavak)

Kratkoročni krediti privrednim društvima su najvećim dijelom odobravani za obrtna sredstva sa rokom dospijeca od 1 do 12 mjeseci, dok su dugoročni krediti odobravani na period 1 do 10 godina i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine. Kratkoročni krediti privrednim društvima su najčešće odobravani uz kamatnu stopu od 8% do 13% na godišnjem nivou, dok se kamatna stopa za dugoročne kredite kreće u rasponu od 9% do 13% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti stanovništvu su odobravani sa kamatom u rasponu od 11.99% do 22.99% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti stanovništvu obuhvataju kredite za kupovinu stambenih jedinica, adaptaciju stambenog i poslovnog prostora, finansiranje kupovine potrošnih dobara i ostale namjene, odobreni su na period od 1 do 25 godina sa kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 6% do 9.9% plus 12m Euribor na godišnjem nivou. Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim dijelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore.

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Poljoprivreda, lov i ribolov	5,303	2,093
Rudarstvo i energetika	2,919	3,522
Građevinarstvo	11,003	11,599
Trgovina	84,104	96,779
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	20,229	32,745
Transport, skladištenje, PTT, komunikacije	8,150	6,119
Administracija, druge javne usluge	6,163	12,434
Finansije	1,009	2,868
Trgovina nekretninama	843	676
Stanovništvo	154,467	167,846
Ostalo	4,168	3,072
	<u>298,358</u>	<u>339,753</u>

13. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Na dan 31. decembra 2012. godine, hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca u ukupnom iznosu od EUR 19,352 hiljade (31. decembra 2011. godine: EUR 17,242 hiljade) odnose se na državne zapise sa rokom dospijeca do februara 2012. godine uz kamatnu stopu 3.99% do 4.79% godišnje.

Banka je procijenila da ne postoji umanjeње vrijednosti hartija od vrijednosti koje se drže do dospijeca na dan 31. decembra 2012. godine.

14. FAKTORING I FORFETING

Na dan 31. decembra 2012. godine, potraživanja Banke po osnovu forfetinga iznose EUR 18,247 hiljada bruto (31. decembra 2011. godine: EUR 21,825 hiljada), odnosno EUR 15,257 hiljada neto (31. decembra 2011. godine: EUR 20,437 hiljada). Rezerve za potencijalne gubitke po osnovu forfetinga iznose EUR 2,989 hiljada (31. decembra 2011. godine: EUR 1,388 hiljada), i prikazane su u okviru rezervi za potencijalne gubitke po osnovu ostale aktive (napomena 17). Banka je u toku 2011. godine izvršila reotkup potraživanja koja je tokom 2009. 2010. i 2011. godine prodala OTP banci, Budimpešta. Otkup potraživanja izvršen je u pet tranši.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
15. POSLOVNI PROSTOR I OSTALA FIKSNA AKTIVA

	U hiljadama EUR			
	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	8,888	13,708	404	23,000
Povećanja	51	638	103	792
Prodaje i rashodovanja	-	(550)	-	(550)
Prenosi	-	103	(103)	-
Efekti usklađivanja analitike osnovnih sredstava sa popisom	(972)	671	301	-
Ostalo	(26)	-	-	(26)
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	7,941	14,570	705	23,216
Ispravka vrijednosti				
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	1,463	7,594	-	9,057
Amortizacija	158	1,750	-	1,908
Prodaje i rashodovanja	-	(369)	-	(369)
Efekti usklađivanja analitike osnovnih sredstava sa popisom	(336)	336	-	-
Ostalo	(24)	4	-	(20)
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	1,261	9,315	-	10,576
Neotpisana vrijednost na dan:				
- 31. decembra 2012. godine	6,680	5,255	705	12,640
- 31. decembra 2011. godine	7,425	6,114	404	13,943

Na dan 31. decembra 2012. godine, Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

16. ULAGANJA U KAPITAL DRUGIH PRAVNIH LICA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
<i>Banke i finansijske organizacije:</i>		
- Montenegroberza	97	100
- VISA	973	664
- SWIFT	30	30
	1,100	794
<i>Ostala privredna društva:</i>		
- Elektroprivreda	134	146
- Lovcen osiguranje	23	29
- Lutrija Crne Gore	22	-
- FZU Trend	14	-
- Moneta	-	184
- Centralna depozitarna agencija	38	38
	231	397
	1,331	1,191

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

17. OSTALA AKTIVA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dati avansi	294	67
Nematerijalna ulaganja	2,935	3,711
Potraživanja za protestovane garancije i akreditive	205	2,672
Potraživanja za kamate	2,277	1,758
Provizije na transakcione depozite	2,071	2,001
Potraživanja za ostale provizije	1,406	3,314
Potraživanja po osnovu nenaplaćenih tranši faktoringa	-	4,929
Potraživanja po osnovu sporne aktive	19,372	10,844
	<u>28,560</u>	<u>29,296</u>

Promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2012. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR Softveri i licence
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	9,643
Povećanja	337
Prodaja i rashodovanja	(49)
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	<u>9,931</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	5,932
Amortizacija	1,056
Rashodovanja	(10)
Ostalo	18
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	<u>6,996</u>
Neotpisana vrijednost na dan:	
- 31. decembra 2012. godine	<u>2,935</u>
- 31. decembra 2011. godine	<u>3,711</u>

Struktura rezervi za potencijalne gubitke na ostalu aktivu prikazana je u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Potraživanja za protestovane garancije i akreditive (Napomena 5)	155	2,601
Potraživanja za kamate (Napomena 5)	89	87
Forfeting (Napomena 5)	2,989	1,388
Rezervisanja za provizije (Napomena 5)	77	79
Potraživanja od Pošte Crne Gore (Napomena 5)	110	-
Potraživanja po osnovu sporne aktive (Napomena 5)	19,372	10,844
	<u>22,792</u>	<u>14,999</u>

Potraživanja po osnovu sporne aktive, koja su u cjelini rezervisana na dan 31. decembra 2012. godine u iznosu od EUR 19,372 hiljada uključuju:

- rezervisanje potraživanja po osnovu sudskih postupaka pokrenutih protiv bivših radnika Banke, u iznosu od EUR 6,330 hiljada;
- rezervisanje potraživanja po osnovu obračunatih, neplaćenih naknada od komitenta Vektra Montenegro d.o.o., Podgorica protiv kojeg je pokrenut stečajni postupak, u iznosu od EUR 1,704 hiljada;
- rezervisanje nenaplativih potraživanja po osnovu naknada iz platnog prometa, provizija, mjenica, čekova, elektronskog bankarstva, kartica i sl. u iznosu od EUR 3,014 hiljada;
- rezervisanje ostalih potraživanja priznatih bez osnova u tekućoj i prethodnim godinama i naknadno identifikovanih obaveza Banke, u iznosu od EUR 6,134 hiljada;
- ostala nenaplativa potraživanja, u iznosu od EUR 2,190 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

18. DEPOZITI

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
D		
e		
Depoziti po viđenju:		
o Vlada CG	8,505	5,912
z Vladine agencije	3,323	4,271
i- fondovi	344	191
t- opštine (javne organizacije)	1,362	1,829
i- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	7,238	5,853
- privredna društva u privatnom vlasništvu	80,463	76,307
s preduzetnici	1,159	698
t- banke	26	94
a finansijske institucije	1,774	4,649
n neprofitne organizacije	5,582	5,186
o fizička lica	96,318	106,427
v ostali	50	75
	<u>206,144</u>	<u>211,492</u>
Kratkoročni depoziti:		
š Vlada CG	492	618
t- Vladine agencije	681	1,422
v fondovi	222	1,283
a opštine (javne organizacije)	66	351
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	5,720	8,492
p privredna društva u privatnom vlasništvu	39,183	46,524
o banke	200	181
- finansijske institucije	11,460	15,690
v neprofitne organizacije	935	1,018
i- fizička lica	252,714	236,945
	<u>311,673</u>	<u>312,524</u>
Dugoročni depoziti:		
n Vladine agencije	294	300
j- fondovi	413	207
u privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	25	-
- privredna društva u privatnom vlasništvu	834	1,777
u finansijske institucije	-	220
- neprofitne organizacije	40	-
E fizička lica	23,005	26,675
	<u>24,611</u>	<u>29,179</u>
R		
	<u>542,428</u>	<u>553,195</u>

Depoziti stanovništva po viđenju u EUR su deponovani po kamatnoj stopi od 0.1% do 0.3% na godišnjem nivou. Depoziti stanovništva po viđenju u stranoj valuti su deponovani, uz jedinstvenu kamatnu stopu od 0.15% na godišnjem nivou.

Na depozite po viđenju preduzeća kamatna stopa se kretala u rasponu od 0.15%-3% godišnje.

Kratkoročni depoziti preduzeća u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.35% do 7.5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Dugoročni depoziti preduzeća u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 4.5% do 6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Za VIP klijente se ugovara posebno kamatna stopa kao i za namjenske depozite.

Kratkoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu od 0.50% do 6.40% godišnje u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu od 3.6% do 15% godišnje u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Za depozite preko EUR 100,000 hiljada, a u malim i srednjim filijalama i u manjim iznosima od EUR 100,000 kamata se utvrđuje posebno u svakom konkretnom slučaju. Kamatna stopa na oročenu štednju stanovništva u stranoj valuti kreće se u rasponu od 0.4% do 1% u zavisnosti od perioda na koji se depozit oročava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
19. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA I POZAJMICAMA

	Valuta	U hiljadama EUR	
		31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
<i>Obaveze prema inostranim kreditorima:</i>			
EFSE	EUR	10,375	13,675
KfW	EUR	13,694	22,282
		<u>24,069</u>	<u>35,957</u>

Banka je zaključila ugovor o kreditu sa European Fund for Southeast Europe, Luxembourg (EFSA) u periodu od 2005. do 2008. godine, na period od pet do deset godina uz kamatnu stopu u visini šestomjesečnog EURIBOR-a uvećanog u rasponu od 2% do 3.5% na godišnjem nivou.

Banka je zaključila ugovor o kreditu sa Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt am Main ("KfW"), u 2008. godini, na period od sedam do deset godina uz kamatnu stopu u visini šestomjesečnog EURIBOR-a uvećanog u rasponu od 1.305% do 3.5 % na godišnjem nivou.

	Iznos kredita u hiljadama EUR	Datum puštanja kredita u tečaj	Rok dospijeca	Kamatna stopa na godišnjem nivou
EFSE	4,375	07/2006	03/2016	Euribor+3.5%
EFSE	6,000	07/2008	09/2015	Euribor+2.45%
KfW	6,818	06/2008	06/2015	Euribor+2.3%
KfW	6,588	11/2008	12/2018	Euribor+2.4%
KfW	288	07/2008	12/2015	Euribor+1.305%
Ukupno	<u>24,069</u>			

20. OBAVEZE PREMA VLADI

	Valuta	U hiljadama EUR	
		31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
a) Investiciono-razvojni fond Crne Gore	EUR	7,231	9,720
b) Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća Crne Gore	EUR	1,766	2,295
c) Vlada CG 1000+ stanova	EUR	1,331	1,331
		<u>10,328</u>	<u>13,346</u>

Na dan 31. decembra 2012. godine, obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti u iznosu od EUR 7,231 hiljada predstavljaju obaveze po kreditima primljenim od Investiciono – razvojnog fonda Crne Gore na period od tri do pet godina, sa grace periodom od šest mjeseci do tri godine i uz kamatne stope u rasponu od 1.5% do 6.5% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2012. godine, obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti u iznosu od EUR 1,766 hiljada predstavljaju obaveze po kreditima primljenim od Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća na period od tri do osam godina uz kamatnu stopu u rasponu od 0% do 7% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2012. godine, obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti u iznosu od EUR 1,331 hiljada predstavljaju obaveze po kreditima primljenim od Ministarstva finansija i Ministarstva održivog razvoja i turizma Crne Gore, po osnovu Projekta "1000+" za odobravanje stambenih kredita socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, na period od 20 godina, sa grace periodom do 5 godina i uz kamatne stope 0.98% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

21. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Obaveze za obračunatu nedospjelu kamatu na depozite	5,522	4,729
Obračunata neplaćena kamata na depozite	182	401
Obaveze za obračunate kamate po uzetim kreditima	154	267
Odloženi prihodi od naknada	2,385	2,437
Obaveze po komisionim poslovima	3,452	1,883
Obaveze za poreze	1,631	870
Odložene poreske obaveze	413	390
Obaveze za zarade i naknade zarada	1,157	734
Obaveze prema dobavljačima	273	739
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima	492	481
Obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	639	556
Ostale obaveze	1,843	1,847
	<u>18,143</u>	<u>15,334</u>

22. REZERVE ZA POTENCIJALNE KREDITNE GUBITKE PO VANBILANSNIM IZLOŽENOSTIMA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu:		
- vanbilansnih izloženosti (Napomena 5)	878	1,036
- operativnog rizika (Napomena 5)	1,445	-
	<u>2,323</u>	<u>1,036</u>

23. SUBORDINIRANI DUG

Na dan 31. decembra 2012. godine, obaveze po subordiniranim dugovima u iznosu od EUR 7,000 hiljada (31. decembra 2011. godine: EUR 27,000 hiljada) predstavljaju obaveze po kreditu primljenom od OTP Bank Plc., Budapest sa rokom dospelja do 27. marta 2019. godine, uz kamatnu stopu tromjesečni Euribor + 5.35% na godišnjem nivou.

24. KAPITAL

Na dan 31. decembra 2012. godine akcijski kapital Banke čini 248,147 običnih akcija (31. decembra 2011: 209,032 obične akcije), pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 511.2919. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Skupština akcionara je 9. maja 2011. godine donijela Odluku o emisiji običnih akcija po osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima u vrijednosti od EUR 10,000 hiljada, odnosno 19,558 akcija nominalne vrijednosti EUR 511.2919. Komisija za hartije od vrijednosti je dana 8. juna 2011. godine donijela Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija broj 02/2e-14/6-11.

Dana 17. januara 2012. godine Skupština Banke donela je Odluku o pretvaranju duga u akcijski kapital i Odluku o emisiji akcija po osnovu pretvaranja duga u akcijski kapital. Odlukom o pretvaranju duga u akcijski kapital, pretvara se dug u iznosu od EUR 12,000 hiljada, koji Banka ima prema OTP Bank Plc., Budapest, po osnovu Ugovora o subordinisanom dugu broj 10191, od 1. juna 2007. godine. Dug se pretvara u 23,469 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 511.2919 po akciji. Odlukom o emisiji akcija po osnovu pretvaranja duga u akcijski kapital definisano je da obim emisije iznosi EUR 12,000 hiljada i podjeljen je na 23,469 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 511.2919 po akciji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

24. KAPITAL (nastavak)

Skupština akcionara je 15. avgusta 2012. godine donijela Odluku o pretvaranju duga prema OTP Bank Plc., Budapest u akcijski kapital i Odluku o emisiji akcija po osnovu pretvaranja duga u akcijski kapital. Odlukama je definisano da se vrši pretvaranje duga u iznosu od EUR 7,999,673.0674 u akcijski kapital, koji Banka ima prema OTP Bank Plc., Budapest, po osnovu Ugovora o ustupanju potraživanja od 3. avgusta 2012. godine iz Ugovora o subordiniranom dugu broj 4276, od 27. marta 2009. godine, zaključenog između Banke i OTP Financing Netherlands B.V. Dug se pretvara u 15,646 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 511.2919 po akciji. Komisija za hartije od vrijednosti je dana 10. septembra 2012. godine donijela Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija broj 02/6e-23/4-12.

Na dan 31. decembra 2012. godine, jedini akcionar Banke je OTP Bank Plc., Budapest sa 100% udjela u kapitalu.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je na dan 31. decembra 2012. godine obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2012. godine bio je 12.38%.

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2012. godine, kao posledica sredstava deponovanih kod OTP Bank Plc, Budapest, došlo je do odstupanja od pokazatelja ukupne izloženosti prema licima koja imaju kvalifikovano učešće u Banci i pokazatelja ukupne izloženosti prema licima povezanim sa Bankom. Pored toga, na dan 31. decembra 2012. godine, Banka odstupa i od pokazatelja izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Mišljenje rukovodstva Banke je da crnogorski propisi ne definišu na eksplicitan način međubankarske depozite plasirane matičnoj banci kao izloženost prema povezanom licu, naročito imajući u vidu član 113 Direktive Evropske unije 2006/48, koja državama članicama EU (a matična banka je iz Mađarske, države članice EU) dozvoljava sledeće: "Države članice su u potpunosti ili delimično izuzete iz primene člana 111 111(1), (2) i (3) o izloženostima nastalim kod kreditne institucije prema matičnom preduzeću, drugim zavisnim društvima svog matičnog društva ili sopstvenim zavisnim društvima, ukoliko ta preduzeća podležu nadzoru na osnovu konsolidacije kojem podleže i sama kreditna institucija, u skladu sa ovom Direktivom ili njoj ekvivalentnim važećim standardima na snazi u trećoj zemlji." U toku je postupak donošenja odgovarajućeg rešenja. Do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja formalne odluke u vezi s ovim pitanjem nisu bile donijete.

24.1. Sopstvena sredstva

Prema Zakonu o bankama („Sl. list CG” br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011) iznos osnivačkog kapitala ne može biti manji od EUR 5 miliona. Kako je propisano Odlukom o adekvatnosti kapitala („Sl. list CG” br. 38/2011) Banka je dužna da utvrđuje adekvatnost kapitala na bazi sopstvenih sredstava, kao apsolutnog i koeficijenta solventnosti, kao relativnog pokazatelja. Sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir uplaćenog akcionarskog kapitala i drugih osnovnih i dopunskih elementa sopstvenih sredstava, umanjenog za odbitne stavke.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti na nivou koji je jednak ili veći od:

- a. iznosa minimalnog novčanog dijela osnivačkog kapitala;
- b. ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

Ukupan iznos potrebnog kapitala Banke predstavlja zbir:

1. potrebnog kapitala za kreditni rizik, tržišne rizike i operativni rizik, izračunatog primjenom adekvatnih metodologija,
2. potrebnog kapitala za rizik zemlje, izračunatog u skladu sa propisom Centralne banke Crne Gore kojim se propisuje metodologija za izračunavanje potrebnog kapitala za rizik zemlje;
3. potrebnog kapitala za ostale rizike, izračunatog primjenom izabраниh metodologija.

Sopstvena sredstva na 31. decembra 2012. godine iznose EUR 44,124 hiljade.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

24. KAPITAL (nastavak)**24.2. Koeficijent solventnosti Banke**

Na osnovu odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. list CG” br. 38/2011) Banka je izvršila izračunavanje potrebnog kapitala za rizike kojima je izložena tokom poslovanja, kao i koeficijenta solventnosti. Koeficijent solventnosti ne smije biti manji od 10%.

Koeficijent solventnosti predstavlja procentualni odnos sopstvenih sredstava Banke prema zbiru:

1. ukupnog iznosa rizikom ponderisane aktive za kreditni rizik;
2. iznosa rizikom ponderisane aktive za tržišne rizike;
3. iznosa rizikom ponderisane aktive za operativni rizik;
4. iznosa rizikom ponderisane aktive za druge rizike.

Na dan 31. decembra 2012. godine, prema obračunu Banke, koeficijent solventnosti je iznosio 12.38%.

24.3. Kontrola Centralne banke Crne Gore

Banka je u toku 2012. godine imala 4 kontrole od strane Centralne banke Crne Gore („CBCG“).

Dana 3. marta 2012. godine, Banka je primila od CBCG izvještaj o kontroli stanja gotovog novca u glavnom trezoru sa stanjem na dan 19. aprila 2012. godine. Glavni nalazi u ovom izvještaju odnose se na odstupanja u odnosu na apoensku strukturu prikazanu od strane Banke. Iako je ukupan iznos gotovine u trezoru odgovarao ukupnom stanju prikazanom od strane Banke, apoenska struktura koja je navedena u analitičkom prikazu stanja u glavnom trezoru nije odgovarala u potpunosti stanju apoenske strukture koja je utvrđena brojanjem gotovine.

Dana 22. juna 2012. godine, Banka je primila od CBCG izvještaj o kontroli izvršenoj na finansijskim iskazima Banke sa stanjem na dan 30. aprila 2012. godine. Glavni nalazi u ovom izvještaju odnose se na: kršenje određenih zakonskih propisa i odluka CBCG, postupanje po ranije izrečenim mjerama CBCG i internu kontrolu. CBCG je konstatovala u svom izvještaju da Banka nije u granicama pokazatelja poslovanja propisanih Zakonom o bankama („Sl. list CG” br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011). Ovo se odnosi na ukupnu izloženost Banke prema akcionaru sa kvalifikovanim učešćem, tj. OTP Bank Plc, Budapest, po osnovu sredstava deponovanih kod ove banke u iznosu od EUR 49,909 hiljada. U skladu sa Zakonom o bankama, izloženost prema akcionaru sa kvalifikovanim učešćem ograničena je na 20% sopstvenih sredstava Banke (što iznosi EUR 9,982 hiljade na dan 30. aprila 2012. godine). Takođe, Banka ne vrši klasifikaciju kamatonosnih računa depozita kod inostranih banaka, koji su na dan 30. aprila 2012. godine iznosili EUR 196,773 hiljada i za iste ne izdvaja rezervu za kreditne gubitke; što nije u skladu sa članom 11. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG” br. 60/2008 i 41/2009) budući da je Banka izložena kreditnom riziku po nevedenim depozitima. Pored toga, CBCG je zaključila da je internoj kontroli Banke potrebno poboljšanje.

Dana 10. jula 2012. godine, Banka je primila od CBCG izvještaj o kontroli otvorenih računa klijenata kod Banke. Glavni nalazi u ovom izvještaju odnose se na kompletnost dokumentacije i oznaku statusa računa u sistemu Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine

25. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
<i>Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze:</i>		
Plative garancije privrednim društvima	17,143	19,916
Činidbene garancije privrednim društvima	12,815	10,967
	<u>29,958</u>	<u>30,883</u>
<i>Sredstva obezbjeđenja:</i>		
- hipoteke	1,593,530	1,533,530
- zaloga/ostalo	1,920,476	1,968,409
- HOV	350,259	2,551
	<u>3,864,265</u>	<u>3,504,490</u>
<i>Kreditne obligacije:</i>		
- komisioni poslovi	66,123	76,693
<i>Druge vanbilansne pozicije:</i>		
- neopozive obaveze za davanje kredita	31,386	19,658
- neiskorišćeni dokumentarni akreditivi	833	878
- promptna prodaja deviza	121,035	116,987
- ostalo	632	652
	<u>4,114,232</u>	<u>3,750,241</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Zakonom o bankama („Sl. list CG” br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011) je definisano da značajan uticaj na poslovanje Banke, imaju lica koja postavljaju najmanje jednog predstavnika u Upravni odbor ili sličan organ, bilo kroz vlasništvo nad akcijama, na osnovu saglasnosti sa vlasnicima ili na bilo koji drugi način.

Pregled potraživanja i obaveza prema povezanim licima na dan 31. decembra 2012. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
<i>Novčana sredstva:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	215,655	223,231
<i>Kredit i avansi klijentima:</i>		
- Radnici Banke	7,882	8,028
- Moneta A.D, Podgorica	-	952
	<u>7,882</u>	<u>8,980</u>
<i>Potraživanja za naknade:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	1,596	213
Ukupna potraživanja	<u><u>225,133</u></u>	<u><u>232,424</u></u>
<i>Obaveze prema klijentima:</i>		
- Radnici Banke	2,716	3,703
- Moneta A.D, Podgorica	-	550
	<u>2,716</u>	<u>4,253</u>
<i>Obaveze po kreditima i kamatama:</i>		
OTP Bank Plc., Budapest:		
- subordinisani krediti	-	12,020
OTP Bank Financing Netherlands B.V., the Netherlands:		
- subordinisani krediti	7,006	15,005
<i>Obaveze za kamatu:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	44	58
<i>Ostale obaveze:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	109	80
Ukupne obaveze	<u>9,875</u>	<u>31,416</u>
Neto potraživanja	<u><u>215,258</u></u>	<u><u>201,008</u></u>
Vanbilansna evidencija		
<i>Primljene garancije:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	66,123	76,499
Ukupno vanbilans	<u><u>66,123</u></u>	<u><u>76,499</u></u>

Izloženost prema licima povezanim sa Bankom iznosi ukupno EUR 7,018 hiljada (zaposleni Banke) i ne prelazi limit od 200% sopstvenih sredstava Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prihodi i rashodi nastali iz transakcija sa povezanim pravnim licima u toku 2012. i 2011. godine su sljedeći:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
<i>Prihodi od kamata:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	12,270	6,334
- Radnici Banke	517	513
- Moneta A.D., Podgorica	-	63
	<u>12,787</u>	<u>6,910</u>
<i>Prihodi od naknada:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	862	1,092
	<u>862</u>	<u>1,092</u>
Ukupni prihodi	<u>13,649</u>	<u>8,002</u>
<i>Rashodi kamata:</i>		
- Radnici Banke	(198)	(205)
- Moneta A.D., Podgorica	-	(439)
- OTP Bank Plc., Budapest	(94)	(457)
- OTP Financing Netherlands B.V., the Netherlands	(804)	(1,016)
	<u>(1,096)</u>	<u>(2,117)</u>
<i>Ostali rashodi:</i>		
- OTP Bank Plc., Budapest	(21)	(6)
	<u>(21)</u>	<u>(6)</u>
Ukupni rashodi	<u>(1,117)</u>	<u>(2,123)</u>
Neto prihodi	<u>12,532</u>	<u>5,879</u>

Tokom 2012. godine, naknade isplaćene licima sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima iznose EUR 1,844 hiljade (2011. godine: EUR 1,181 hiljada).

27. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI (za potrebe sastavljanja Iskaza o tokovima gotovine)

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Gotovina u blagajni u eurima	20,406	15,403
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	787	2,462
Žiro račun	28,605	12,800
Korespondentni računi kod inostranih banaka	9,985	9,740
Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	48,278	84,401
Primljeni čekovi	879	888
	<u>108,940</u>	<u>125,694</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
28. ROČNA USKLAĐENOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Banka je izložena dnevnim zahtjevima za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva, sa tekućih računa i depozita.

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

	U hiljadama EUR						Ukupno
	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	142,661	-	-	170,000	-	657	313,318
Kreditni i ostala potraživanja	12,530	17,065	18,980	36,894	138,315	74,574	298,358
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea	-	17,179	2,173	-	-	-	19,352
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganja u akcije	6,971	-	21	2,057	15,655	-	24,704
Ukupno	162,162	34,244	21,174	208,951	153,970	75,231	655,732
Finansijske obaveze							
Depoziti	136,265	88,382	97,550	159,866	60,005	360	542,428
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	1,625	6,294	4,742	11,408	-	24,069
Obaveze prema Vladi	142	449	536	1,029	3,518	4,654	10,328
Subordinisani dugovi	-	-	-	-	-	7,000	7,000
Ostale finansijske obaveze	3,150	-	-	-	-	-	3,150
Ukupno	139,557	90,456	104,380	165,637	74,931	12,014	586,975
Ročna neusklađenost:							
- 31. decembra 2012. godine	22,605	(56,212)	(83,206)	43,314	79,039	63,217	68,757
- 31. decembra 2011. godine	55,315	(52,324)	(65,779)	(44,314)	78,541	80,936	52,375
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2012. godine	22,605	(33,607)	(116,813)	(73,499)	5,540	68,757	
- 31. decembra 2011. godine	55,315	2,991	(62,788)	(107,102)	(28,561)	52,375	
% od ukupnog izvora sredstava:							
- 31. decembra 2012. godine	3.9%	-5.8%	-20.0%	-12.6%	0.9%	11.8%	
- 31. decembra 2011. godine	8.7%	0.5%	-9.8%	-16.8%	-4.5%	8.2%	

Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava. Struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2012. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospijea sredstava i obaveza od mjesec dana do 12 mjeseci. Primarni razlog navedene neusklađenosti je u činjenici da su kratkoročni izvori sredstava sa preostalim rokom dospijea do 1 godine, a prevashodno depoziti po viđenju plasirani na duži vremenski period. Međutim, na osnovu istorijskih podataka i iskustva u proteklih pet godina, 30% do 40% depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja. Banka tokom 2012. godine nije imala probleme sa održavanjem likvidnosti. Racio likvidnosti na dan 31. decembra 2012. godine bio je 1.36.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine
29. RIZIK OD PROMJENE KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2012. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	55,930	170,000	-	-	657	226,587
Kamatonosne hartije od vrijednosti	19,352	-	-	-	-	19,352
Kredit i ostala potraživanja	12,530	17,065	18,980	36,894	212,889	298,358
Ostala osjetljiva aktiva	719	-	21	2,057	15,655	18,452
Ukupno	88,531	187,065	19,001	38,951	229,201	562,749
% od ukupne kamatonosne aktive	15.73%	33.24%	3.38%	6.92%	40.73%	100.00%
Osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	213,939	69,920	69,856	104,480	24,613	482,808
Kamatonosna pozajmice	142	2,074	22,980	1,029	8,172	34,397
Subordinisani dug	-	-	-	-	7,000	7,000
Ostale osjetljive obaveze	-	-	-	-	-	-
Ukupno	214,081	71,994	92,836	105,509	39,785	524,205
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	40.84%	13.73%	17.71%	20.13%	7.59%	100.00%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2012. godine	<u>(125,550)</u>	<u>115,071</u>	<u>(73,835)</u>	<u>(66,558)</u>	<u>189,416</u>	<u>38,544</u>
- 31. decembra 2011. godine	<u>(99,782)</u>	<u>(50,253)</u>	<u>55,849</u>	<u>(89,187)</u>	<u>225,763</u>	<u>42,390</u>
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2012. godine	<u>(125,550)</u>	<u>(10,479)</u>	<u>(84,314)</u>	<u>(150,872)</u>	<u>38,544</u>	
- 31. decembra 2011. godine	<u>(99,782)</u>	<u>(150,035)</u>	<u>(94,186)</u>	<u>(183,373)</u>	<u>42,390</u>	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

30. DEVIZNI RIZIK

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Obračunati kapital za devizni rizik na dan 31. decembra 2012. godine iznosio je EUR 19 hiljada.

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2012. godine. Banka je izložena efektima promjena deviznih kurseva najznačajnijih valuta, koji utiču na njen finansijski položaj i novčane tokove. Rukovodstvo uspostavlja ograničenja na stepen izloženosti po valutama koja se redovno prate.

	RSD	USD	GBP	CHF	U hiljadama EUR	
					Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	-	18,427	697	1,277	994	21,395
Obaveze u devizama	-	(18,385)	(698)	(1,266)	(860)	(21,209)
Neto otvorena pozicija:						
- 31. decembra 2012. godine	-	42	(1)	11	134	
- 31. decembra 2011. godine	3	(329)	(6)	(4)	183	
% od osnovnog kapitala						
- 31. decembra 2012. godine	0%	0%	0%	0%	0%	
- 31. decembra 2011. godine	0%	-1%	0%	0%	0%	
Agregatna otvorena pozicija:						
- 31. decembra 2012. godine		186				
- 31. decembra 2011. godine		(153)				
% od osnovnog kapitala:						
- 31. decembra 2012. godine		1%				
- 31. decembra 2011. godine		0%				

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2012. godine protiv Banke se vodi više sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni Direkcije za pravne poslove Banke, ukupna vrijednost ovih sporova iznosi EUR 5,062 hiljade plus troškovi sudskog postupka. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova, s obzirom na to da rukovodstvo nije u mogućnosti da utvrdi potencijalne efekte zateznih kamata koji mogu nastati po osnovu ovih sporova od datuma izdavanja ovih finansijskih iskaza.

Banka je sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine izvršila rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu sudskih sporova u iznosu od EUR 565 hiljada. Ishod sporova u toku za koje nije izvršeno rezervisanje za sada nije moguće pouzdano procijeniti, ali mišljenje Rukovodstva i pravnog savjetnika je da se ne očekuju dodatni negativni ishodi sporova koji bi mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze Banke.

Na dan 31. decembra 2012. godine, Banka protiv pravnih i fizičkih lica vodi 1,130 sudskih sporova u vrijednosti EUR 35,607 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2012. godine

32. PORESKI RIZICI

Poreski zakoni Crne Gore se često različito tumače i predmet su čestih izmjena. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Banke. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

Banka nije primila rješenje Poreske uprave Crne Gore u vezi sa PDV tretmanom reotkupa potraživanja u toku 2010. i 2011. godine od OTP Bank Plc., Budapest, sa odlukom da li je reotkup potraživanja po cijeni nižoj od nominalne vrijednosti istih predmet PDV-a u skladu sa Zakonom o porezu na dodatu vrednost Crne Gore, što nije direktno definisano navedenim zakonom. Shodno navedenom, postoje neizvjesnosti po pitanju potencijalnih efekata odluke Poreske uprave na finansijsku poziciju Banke u narednom periodu. Rukovodstvo Banke ne očekuje da materijalno značajni efekti mogu proizaći kao rezultat odluke Poreske uprave, tako da nisu formirana rezervisanja u ovim finansijskim iskazima po navedenom osnovu.

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA ISKAZA O FINANSIJSKOJ POZICIJI

- a) Dana 11. februara 2013. godine, Banka je primila od CBCG izvještaj o kontroli izvršenoj na finansijskim iskazima Banke sa stanjem na dan 31. oktobra 2012. godine. Glavni nalazi u ovom izvještaju odnose se na: neadekvatnu strategiju i godišnji plan kapitala, neadekvatne baze obezbjeđenja, slabosti u upravljanju rizikom likvidnosti i neadekvatnu strategiju upravljanja rizicima i kreditnu politiku. U vezi sa posljednjom pomenutom primjedbom, Banka je primjenjivala strategiju upravljanja rizicima koja je važeći standard na nivou OTP Grupe. Pored toga, CBCG je konstatovala u svom izvještaju da Banka nije u granicama pokazatelja poslovanja propisanih Zakonom o bankama („Sl. list CG” br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011). Rukovodstvo Banke usvojilo je Akcioni plan kojim su definisane aktivnosti koje će biti sprovedene radi otklanjanja nalaza iz navedenog izvještaja o kontroli. O planiranim aktivnostima obavještena je i CBCG, u odgovoru rukovodstva Banke upućenom CBCG.
- b) Centralna banka Crne Gore je donijela Odluku o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG” br. 22/2012 i 55/2012), koja će se primjenjivati od 1. januara 2013. godine, i koja podrazumjeva primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja prilikom vrednovanja i iskazivanja stavki vanbilansne aktive i vanbilansnih stavki. Shodno navedenoj Odluci, Banka je dužna da utvrdi metodologiju za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Banka je dužna da metodologiju dosljedno primjenjuje, preispituje najmanje jednom godišnje i po potrebi prilagođava rezultatima preispitivanja, kao i da prilagođava pretpostavke na kojima je metodologija zasnovana.

34. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija iskaza o finansijskoj poziciji u EUR na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine bili su:

	<u>31. decembar 2012.</u>	<u>31. decembar 2011.</u>
USD	0.7586	0.7729
CHF	0.8278	0.8226
GBP	1.2241	1.1972

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2012. godine